

Ohjeet täydennettyjen elintarvikkeiden takaisin vetoa varten

Viranomaisen toiminnan tulee perustua laissa olevaan toimivaltaan ja viranomaistoiminnassa tulee tarkoin noudattaa lakia. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Viime kädessä lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee tuomioistuin.

Tässä ohjeessa on sekä suoria lainauksia lainsäädännöstä että tulkintoja lainsäädännön soveltamisesta. Lainsäädäntö on erotettu selkeästi tekstissä. Ohjeessa esitetyt tulkinnat ovat Eviran näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa.

Elintarvikkeiden täydentämisellä tarkoitetaan ravintoaineiden eli tavallisimmin yhden tai useamman vitamiinin ja/tai kivennäisaineen lisäämistä elintarvikkeeseen valmistuksen yhteydessä. Ravintoaineilla täydennettyjä elintarvikkeita säätelee Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1925/2006 vitamiinien, kivennäisaineiden ja eräiden muiden aineiden lisäämisestä elintarvikkeisiin (myöhemmin täydentämisasetus).

Täydentämisasetuksen 3 artiklan mukaan täydennettyihin elintarvikkeisiin saa lisätä vain liitteessä I mainittuja vitamiineja ja kivennäisaineita ja niiden tulee olla asetuksen 1170/2009 liitteessä III luetellussa muodossa. Lisäksi täydentämisasetuksen artiklan 17(1) mukaisesti yhteisön rekisterin (artikla 9) kohdassa f) mainittuja vitamiini- ja kivennäisaineita, jotka eivät ole saaneet kielteistä lausuntoa, voi käyttää täydennetyissä elintarvikkeissa. Muiden vitamiini- ja kivennäisaineyhdisteiden lisääminen on kiellettyä, koska niiden ei ole katsottu soveltuvan elintarvikkeiden täydentämiseen tai niiden turvallisuusarviointia ei ole tehty.

Jos täydentämisasetuksen soveltamisalaan* kuuluvia tuotteita on täydennetty muilla vitamiini- ja kivennäisaineyhdisteillä kuin edellä mainituilla, kyseessä on vakava virhe, joka johtaa takaisin vetoon.

Näissä tapauksissa toimija tulee ryhtyä toimenpiteisiin elintarvikkeiden poistamiseksi markkinoilta. Yleiset periaatteet elintarvikkeiden poistamisesta markkinoilta on esitetty Eviran takaisin veto-ohjeessa:

http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/valmistus_ ja_myynti/takaisinvedot/

Riskinarviointinsa perusteella toimijan tulee ryhtyä takaisinvetotoimenpiteisiin myös muiden täydentämisvirheiden takia, mikäli elintarviketurvallisuus voi olla vaarantunut tai kuluttajaa johdetaan oleellisesti harhaan. Esimerkiksi:

- annosteluvirheen vuoksi täydennettyä ravintoainetta on lisätty elintarvikkeeseen niin suuri määrä, että se vaarantaa kuluttajan turvallisuuden
- lisättyä vitamiinia tai kivennäisainetta ei täydentämisenkään jälkeen ole elintarvikkeessa vähintään merkittävää määrää

Lisätietoa täydentämisestä Eviran internetsivuilta:

http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/valmistus_ ja_myynti/elintarvikkeiden_taydentaminen_ravintoaineilla/

* Täydentämisasetuksen vitamiineja ja kivennäisaineita koskevia säännöksiä ei sovelleta direktiivin 2002/46/EY soveltamisalaan kuuluviin ravintolisiin. Asetuksen soveltaminen ei rajoita sellaisten yhteisön lainsäädäntöön sisältyvien erityissäännösten soveltamista, jotka koskevat: a) erityisruokavaliovalmisteita tai, jos erityissäännöksiä ei ole, tällaisten tuotteiden koostumusvaatimuksia, jotka ovat tarpeen tuotteiden kohderyhmään kuuluvien henkilöiden erityisten ravitsemusvaatimusten takia; b) uuselintarvikkeita ja elintarvikkeiden uusia ainesosia; c) muuntogeenisiä elintarvikkeita; d) elintarvikelisiä aineita ja aromiaineita; e) hyväksytyjä viininvalmistuksen käytäntöjä ja prosesseja.